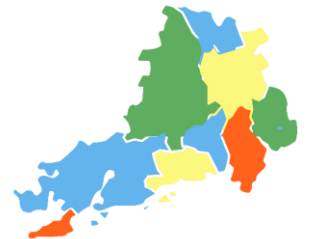

Sosiaaliohjaus terveysasemilla – Länsi- Uusimaan pilotti ja Lohjan malli

Mirjami Tuomikoski, johtava sosiaalityöntekijä, Lohjan kaupunki

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Jalkautumisen taustaa Lohjalla

- Sosiaaliohjaaja jalkautunut terveysasemalle myös aiemmin, mutta toiminnassa ollut pitkä tauko koronapandemian myötä.
- Toimintaa suunniteltu ja suunnitellaan yhteistyössä terveydenhuollon kanssa.
- Tulevaisuuden sote-keskus-hankkeen ja sosiaalihuollon kehittämishojelmien myötä päätös osallistua osallistavan sosiaalityön menetelmien (Otso) pilottiin osana Länsi-Uusimaata
- Otso-pilotin myötä jalkautumista suunniteltu uudelleen ja jalkautuminen käynnistynyt jälleen loppuvuodesta 2021.

Otso-pilotti Länsi-Uudellamaalla

- Toiminnassa mukana Lohjan ja Espoon kaupungit sekä perusturvakuntayhtymä Karviainen ja Raaseporin kunta. Varsinainen käytännön pilotointi koskenut tässä vaiheessa Lohjaa ja Espoota.
- Espoossa jalkautuminen on ollut käynnissä v. 2017 lähtien. Tällä hetkellä Espoossa sosiaaliohjaajan palvelu on käytettävissä viidellä suurimmalla terveysasemalla, Lohjalla suurimmalla terveysasemalla.
- Pitemmän tähtäimen tavoitteena luoda geneerinen malli koko Länsi-Uudellemaalle ja ottaa malli käyttöön koko hyvinvointialueella.

Otson tavoitteet Länsi-Uudellamaalla

- Tiivistää sosiaalipalvelujen ja terveydenhuollon yhteistyötä ja kehittää sosiaaliohjaajan roolia terveyspalveluissa yhteistyössä terveyspalveluiden kanssa.
- Kehittää ja lisätä asiakasohjausta sosiaaliohjaukseen terveysasemilla sekä kehittää monialaista yhteistyötä asiakkaiden palvelujen tarpeen arvioinnissa.
- Selkeyttää asiakkaan palvelupolkua.
- Luoda aikuissosiaalityön ja perusterveydenhuollon välille säännöllinen ja tavoitteellinen toimintatapa yhteispalvelua tarvitsevien asiakkaiden/potilaiden auttamiseksi.

Lohjan malli

- Sosiaaliohjaaja on keskustan terveysasemalla tavattavissa maanantai-iltapäivisin klo 13-16.
- Asiakas/potilas voi ohjautua vastaanotolle ilman ajanvarausta (walk-in-palvelu) tai yhteistyössä terveydenhuollon henkilökunnan kanssa.
- Sosiaaliohjaajan tapaaminen perusterveydenhuollossa on pääsääntöisesti kertaluonteinen, jonka aikana arvioidaan asiakkaan tilannetta.
- Asioida voi anonyymisti.
- Sosiaaliohjaaja ohjaa tarvittaessa asiakkaan erilaisiin palveluihin, joissa mahdollinen työskentely jatkuu.
- Toimintaa kehitetään yhteistyössä perusterveydenhuollon kanssa (säännölliset palaverit).

Kenelle palvelu on tarkoitettu?

Matalan kynnyksen palvelu, johon asiakas voi itse hakeutua walk-in-periaatteella tai terveydenhuollon ammattilaisen ohjaamana.

Ensisijaisesti palvelu on tarkoitettu terveysasemalla asioiville asiakkaille.

Asiakkaiden tapaamisten aiheita voivat olla esimerkiksi:

- arjenhallinta/toimintakyky
- kuntoutuminen/työkyvyn arviointi
- yksinäisyys
- talouden hallinta
- lisääntynyt päihteidenkäyttö
- asumisen haasteet
- elämän kriisit

Sosiaaliohjaajien yhteistyö terveydenhuollon kanssa Lohjalla

- Sosiaaliohjaajalla on terveystasemalla käytössä puhelin terveydenhuollon yhteydenotoille. Lisäksi terveydenhuollon henkilökunnalla on mahdollisuus konsultoida puhelimitse tai sähköpostilla sosiaaliohjaajaa.
- Perusterveydenhuollon lääkäreiden/hoitajien tiimikokouksiin osallistuminen n. 2-4 krt vuodessa keskustan terveystasemalla. Kokouksissa sosiaaliohjaaja kertoo mm. aikuissosiaalityön palveluista sekä jalkautumisesta.
- Osallistuminen myös suun terveydenhuollon tiimikokouksiin n. 2 krt vuodessa

Asiakkaiden tapaamisten aiheet ja asiakasmäärät Lohjalla Otso-pilotin aikana

- Kävijämääriä ja avun tarpeita tilastoidaan, ilman asiakkaan yksilöintietoja
- Kävijöitä ollut yht. 13 henkilöä
- Suurimmalla osalla ei asiakkuutta tai aiempaa asiointia
- Tapaamisten sisällöissä korostunut toimeentulotuki ja muut etuudet sekä eri palveluista tiedottaminen
- Ohjauksia tehty eniten Kelalle ja täydentävään toimeentulotukeen

Länsi-Uusimaan pilotin tuotokset

Pilotissa on luotu:

- Yhteinen asiakasmääritelmä
- Asiakkaan palvelupolku (asiakkaan näkökulmasta). Asiakkaan palvelupolku on toimitettu Espoon aikuissosiaalityön Yhteiskehittäjäryhmän kommentoitavaksi.
- Asiakkaan palvelupolku (työntekijän näkökulmasta). Työntekijän palvelupolku on toimitettu työntekijöiden kommentoitavaksi eri kuntiin.
- Yhteistyökäytäntöjä
- Espoossa tehty myös käytäntötutkimus aiheesta

Asiakasmääritelmä

Asiakas on henkilö, jolla on (jokin näistä tai useampi):

- tarvetta sosiaalipalveluiden kartoittamiselle, palveluneuvonnalle tai ohjaukselle
- huolta asumiseen, talouteen, elämäntilanteeseen tai -hallintaan liittyen
- puutteita arjen hallinnassa tai toimintakyvyssä
- tarvetta kuntoutuksen tai työkyvyn arviointiin ohjaamiseen
- yksinäisyyttä tai tekemisen puutetta
- tarvetta päihteiden käytöstä aiheutuneisiin elämänhallinnan/arjen ongelmiin liittyen

Mitä jatkossa?

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen koordinoima OTSO-pilottihanke päättyy 31.5.2022, mutta palvelua on tarkoitus jatkaa niin Lohjalla kuin Espoossakin, ja edelleen ottaa myöhemmin käyttöön koko Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella.
- Asiakkaan ja ammattilaisten palvelupolut työstetään loppuun.
- Kehitettävää Lohjalla erityisesti palvelun markkinoinnissa yhteistyössä terveydenhuollon kanssa, jotta asiakkaat löytävät palvelun. Tarkoituksena myös hyödyntää sosiaalista mediaa.

Linkkejä

- [Sosiaaliohjaus Länsi-Uudenmaan terveysasemilla | Innokylä \(innokyla.fi\)](#)
- <https://www.luvn.fi/fi/uutiset/2022/03/terveysasemalta-sosiaalipalveluihin-kokemuksia-yhteistyon-tiivistamisesta-lohjalta>

